

بازارِ کارِی

دهروونی

نوسین:

ژان بقوسیان - نازهر جهوزی

وهرگتیران:

گهشتیار غه ریب

ناسنامهی کتیب:

- ناوی کتیب: بازارکاری دەر وونی
- ئاماده کردن: گهشتیار غه ریب
- تایپ و پیداپوونه وه: زانیار غه ریب
- نه خشانندی بهرگ: میر موکری
- نورهی چاپ: دووهم
- سالی چاپ: 2023
- تیراژ: ۱۰۰۰ دانه
- نرخ: ۵ ههزار
- له بهرپوه بهرایه تیی گشتیی کتیبخانه گشتیییه کان ژمارهی سپاردنی (۱۵۹۷) ی سالی (۲۰۲۳) ی پیدراوه.
- له بهرهمه کانی پرۆژی (کارسازی شادمان).
- کتیبی ژماره (۷).

زیادکردنی فرۆش به بۆ خهرجکردنی پاره له ریکلامدا

بۆ داواکردنی ئەم کتێبه: [لێره کلیک بکەن](#)

"ئەم كىتپە بۆمان رووندىكاتهو، ئەو پالئەرانە چىن كە وادەكەن كەسىك بىريارى كرىنبىدات؟ بەمەيش خاوهنكارەكان دەتوانن فرۆشيان زىادىكەن".

ئومىد محەمەد
پىسپۆرى روخسارناسى

"بەھۆى ئەم كىتپەو، كاتىك رىكلامەكان لە تىقى ئەبىنىت، ئەزانىت رىكلامەكە فرۆش زىاتر ئەكات يان پارە بە فىرۆدانە".

كۆسرەت عەبدولكەرىم
ئەندازىارىشارستانى

"ئەم كىتپە كۆمەلە كورته رىپپەكى خىرا و ئاسان و كارىگەرە، بۆ فرۆشتنى كالا و شمەكەكانت لە زووترىن كاتدا و بە زۆرتىن كىيار".

حەيدەر محەممەد
وەرگىر

"ئەم كىتپە كۆمەلىك تەكنىكى تىدايە، كە ھاوكارى خاوهنكارەكان دەكات كىيارەكان ئاسانتر كالاكانيان بكرن".

سىنۆە محەمەد
دەرچووى پۆلى ۱۲

"لە نرخ و كوالىتى كالاكان گىرنگىر؛ لايەنى دەروونى كىيارە. ئەم كىتپە فىرتدەكات چۆن وابكەيت كىيارەكەت خىراتر بىريارى كرىنەكە بدات".

گەشتىيار عەلى
بەرىپۆەبەرى كۆمپانىيائى يارۆ - سلىمانى

"یه که م جارم بوو کتیبیک بخوینمه وه که فیرمبکات وهک فروشیار کاریگه ری له سهر کریار دابنیم".

عبدالرحمن سنجای
گرافیک دیزینه ر

"پیویسته هه موو خاوه ن بزسنه کان ئەم کتیبه بخوینتته وه، چونکه زانیاریه کانی تازه ن و توانایی مانه وه له بازار زیاتر ئەکات".

شه هریار حاجی
ی . پزشکی و مه نجر له کومپانیای ئەلۆقیرای ئەمریکی

"ئوهی له م کتیبه دایه یارمه تی بازرگانه کان ده دات، به ره مه گانیان زووتر ساغ بکانه وه، به بی ئه وهی ته نها ته رکیزیان له سه ر ریکلامبیت".

هه نار یاس
خویندکاری ئاماده یی

"نمونه کانی ناو کتیبه که ئەو کاتانه ی بیره ئینامه وه، که له فروشگاکاندا خه ریکم شت ده کرم. دلنیا م ئەم کتیبه ده توانیت فروش زیادبکات".

شه هرام که مال
ئهندازیار

"کۆمه لیک رینگا له م کتیبه دا باسکراوه بو فرشتن، که واده کات کریاره که مان نا ئاگایانه بریاری کرینی کالاکان بدات"

سیروان کاکی
بازرگان له قه یسه ری نه قیب

به شی حه وته م

(۲۱) هونه ری بازارکاری دهروونی

له به شه کانی پیشتردا ئاشنای بنه ما گرنگه کانی بازارکاری دهروونی بووین. له م به شه دا باسی (۲۱) ریکاری گرنگ ده که یین که به به کارهینانیان سه رکه وتنی زیاتر له بازارکاری و فرۆشدا به دهست دههینیت.

۱. بژارده ی گونجاو بده ره کریاره که

هه تا کریاره که بتوانیت ئاسانتر کرینه که ی ئه نجامیدات، ئه گه ری کرینی زیاتر ده بیت. هه روه کو پیشتر باسمانکرد، میشکی کۆن، رقی له ئالۆزییه. یه کیک له و هۆکارانه ی که ده بیته هۆی دابه زینی فرۆش، بریتیه له ئالۆزیوونی بژارده کان.

بژاردەى زۆر

هەلبژاردنى بژاردەيەك لە نىوان بژاردەى زۆردا مېشك ماندوو دەكات و، دەبېتە ھۆى ئەوھى كړيارەكە واز لە كړينه كە بهيټيت. زانكوى (ستانفۆرد)، ليكۆلېنە وەيەكيان كړدووہ كە دەريدەخات كاتېك خەلكى راپرسیيەكى دوورودرېژيان دەدریتى كە بژاردەى زۆرى تيايە، وردى وەلامدانەوہ دیتە خواریوہ و وەلامى راستى پرسيارەكانى كۆتايى ناداتەوہ.

وا دابنى دەچیتە دوكانیکەوہ كە تەنھا چاكەتوپانتۆل دەفرۆشیت، (۱۰۰) مۆدیل چاكەت و پانتۆل لە دوكانەكەدا بوونيان ھەيە. ئەگەر پڼويست بكات سەرنجى ھەر (۱۰۰) جۆرەكە بدەيت ئەوكات جۆريكيان ديارى بكەيت، ئەوا بە ئەگەرى زۆر لەو دوكانەدا كړينه كەى خۆت ئەنجام نادەيت.

رەنگە ئەم نمونەيە (ناواقعی) ببينریت و زۆرينەى خەلك ھەزدەكەن بۆ كړينه كانيان بچنە جيگەيەك كە بژاردەى زۆريان لەبەردەستدا بېت.

بابه ته که ئه وهی، هه تا بژارده ی زورترمان هه بیته، ئه گه ری
ئه وه ی خه لکی زوربیته لاما ن زیاد ده کات، چونکه هه ست به
ئازادی

ده که ن له کاتی کړیندا؛ به لام پیویسته هه ولېده یته بژارده ی
زور له به رده ستدا نه بیته بو کړین.

یه کیک له گرنګترین کاره کانی فرۆشیاری سه رکه وتوو
بریتیه له که مکړنه وه ی بژارده کان بو کړیار.

ره نګه فرۆشګایه ک زیاد له (۱۰۰) مودیل چاکه توپانته ولی
هه بیته. که ئه مه یش به خالی هیز ده ستنیشان ده کړیت و ده بیته
هوی ئه وه ی خه لکی زیاتر رووی تیکه ن.

ئیسته ئه گه ر فرۆشیاریکی به توانایان هه بیته که بتوانیت به
پرسیاری ورد بژارده کان که م بکاته وه بو کړیاره که، سه رکه وتنی
گه وره به ده ست ده هیتن.

له زوریک له کاته کاندایا شتره له کو تایدایا دوو بو سی
بژارده بو کړیاره که به یلینه وه و، بریاردان له نیوان بژارده
که مه کاندایا ده یینه ده ستی کړیاره که خوی.

(۶) یان (۲۴) بژارده

زانکۆی کۆلۆمبیا لیکۆلینه وهیهکی کردووه که له سههر دوو میزی هاوشیوه مرهبایان داناوه. یه کینکیان شهش مرهبای له سههره و ئهوی تر (۲۴) جۆر.

ئهو میزهیان که مرهبای زیاتری له سههره (% ۶۰) ی خه لکی لای دهوهرستن و سهیری بژارده جیاوازهکان دهکهن. بهلام ئهوهیان که مرهبای کهمتری له سههر بوو بریکی زۆر کهمتر خه لک دهوهرستا.

سههر ئهوهبوو: (% ۳۰) ی ئهوه که سانهی لای (۶) جۆره مرهباکه دهوهرستان مرهبایان دهکری.

بهلام تهنها (% ۳) ی ئهوانه ی لای (۲۴) جۆره مرهباکه دهوهرستان کرپینان ئهجامدهدا. ئهجامه کهیش بهتهواوی پوونه: کهمکردنهوهی بژاردهکان ئهگهری کرپین (۱۰) قات دهکاتهوه.

دانانی ژماره و کهمکردنهوی بژاردهکان

بویه زور گرنگه که له کارهکانماندا ژمارهوی بژاردهکان کهم بکهینهوه، ئەمەیش واتە ژمارهوی بژاردهکان ئەوهنده کهم نهبن، که کړپارهکه ههست بهوه بکات ئازادیی تهواوی نییه بۆ کړین و ئەوهندهیش زور نهبن، که کړپارهکه سهری لی بشیویت و نهزانیت چی بکړیت.

بژارده هاوشیوهکان لابه

یه کیک له بابه ته گرنگه کانی تر بریتیه له جیاوازی پیوستی نیوان بژاردهکان.

ئه گهر بژاردهکان زور له یه ک بچن و جیاوازیه کانیان زور پووننه بیته، ئه وا فروش داده به زیته.

زورینه ی فروشیارهکان بژارده ی هاوشیوهیان هه یه و، کاتیک پرسیاریان لی بکریت جیاوازی نیوانیان چیه؟ وه لامیکی ئاشکرا و پوونیان نییه و، تهنها باسی کوالیتی کالاکان دهکن.

لیکولینه وه یه ک که کومپانیایه کی سهنگافوور ئه نجامیداوه ده ریده خات، هه رکاتیک له ویبساایتیکدا، دوو به ره می هاوشیوه هه بن که تایبه تمه ندیه کانیان له یه کتر بچن و، نرخیشان له یه کتر نزیک بیته، تهنها (٪ ٤٦) ی کپارهکان کرینه که یان کوتای پی ده هین.

دوای ئه م لیکولینه وه یه هاتن نرخ یه کیک له و دوو به ره مه یان گوپی و نرخیکی زور به رزتریان خسته سه ری به به راورد به به ره مه که ی تر.

له م باره یاندا، (٪ ٧٧) ی کپارهکان کرینه که یان کوتای بیته یان و کالا که یان کری.

فرۆشگا زنجيره ييه كانى (والتمارت) ىش كه خاوهنى (۱۰)
جۆر عه لىبابا بوون، ژماره ى جۆره كانىيان كه مكرده وه بۆ ته نها
(۲) جۆر.

ئەم دوو جۆره ىش له پووى قه باره، به سته به ندى، و
نرخه وه جىاوازييان هه بوو و له يه كتر نه ده چوون.

ئەمە ىش بووه هۆى ئە وه ى كه فرۆشى عه لىبابا له م كاته دا
كه دوو جۆره؛ زىاتر ببىت له و كاته ى كه (۱۰) جۆرىيان لا هه بوو.
سرىنه وه ى بژارده كان كارىكى زۆر سه خته بۆ زۆرىنه ى
فرۆشياره كان، به لام ئەم كاره ده ببىته هۆى زىاد كردنى فرۆش.

رېځخسنى گونجاوى بژاردهكان

رېځخسنى گونجاو و ژيرانهى بژاردهكان دهبيته هوى
ئهوهى كه كړيار ئاسانتر كالاكهى ههلبژيرئ.

رهنگه كارهكهتان به جوړيک بيت كه كړيارهكه خوى
بژاردهكهى خوى ههلبژيرئ. بو نمونه ئهگه رېستوراننت
ههبيت، ئهگه رى زوره كړيارهكان ههزنهكن پرسىارى زورىان
لى بكرئ و، بيانهويئ خويان بژاردهكان بين و ههليانبژيرن.

لهم باراندا، ههتا رېځخسنى بژاردهكان سادهتر بن و
جياوازيهكهيان روونتر بيت، ههلبژاردن ئاسانتردهبيت. بو نمونه
دهكرئ له لىستى خواردنهكانى رېستورانندا، جوړى خواردنهكان
بهپيى نرخهكانيان ريزبكرئ.

يهكه بژارده گرانترين بيت و، بهم جوړه ههتا كوټايى
ههزانترين بيت. ئهم جوړه رېځخسنتنهيش له فروشگاكاندا
بهكارديت. رېځخسنتنيك كه كړيارهكه راستهوخو لى تيبگات،
دهبيته هوى فروشى زياتر.

ئهگه له رهفهيهكدا (۵۰) جوړ شامپو بوونى ههبيت،
پيوسته دابهش بكرين بو سى دهسته. شامپوى تاييهت به قزى
چهور، قزى ئاسايى، قزى وشك.

۲. داواکاری بچووک

به پئی لیکۆلینه وه کانی بازارکاری دهروونی، کاتیک کهسه کان داواکاری زۆر بچووک و ژیرانه یان لیبکریت، ئەگه ری رازیبونیان به بژارده گه وره کان زیاتر دهکات.

تاقیکردنه وهی داواکردنی ناویشان

دهتوانیت ئەم بابته به ئاسانی له ژیانی راستیدا ببینیت. دهکریت بچیته جیگه یه کی پر له خه لک و، ناویشانیک که له کاغه زیکدا نووسیوته له خه لکی پیرسیت. هه ولبدیه ت ناویشانه که دریزبیت و ئالۆزبیت. خه لکی که دهیبینن پیمان باشتره بلین ببوره نازانین و هاوکاریت نه که ن.

ئەم تاقیکردنه وهیه تۆزیک بگۆره، له خه لکه که پیرسه: (ببورن کاتزمیر چه نده؟) دواتر که وه لامیاندايته وه، ناویشانه که یان پیشاننده و بلی بو ئەم ناویشانه دهگه پریم و دهتوانیت هاوکاریم بکهیت؟

ئەوهی سهیره ئەوهیه زۆرینهی خه لکی ئامادهی هاوکاری دهبن و، کاتیکی باشت دهدهنی بو ئەوهی ناویشانه که ت بو روونکه نه وه له کویدا یه.

تاقیکردنه‌وهی دانانی تابلۆی هاتووچۆ له زهوی کشتوکاآیدا

له تاقیکردنه‌وهیه‌که‌دا، به کۆمه‌لێک خاوه‌ن زه‌وییان وت، که له زه‌وییه‌کانیاندا هێمای هاتووچۆ داده‌نێن.

بۆ ئەم کاره‌یش ده‌بوایه‌ چه‌فاره‌یه‌ک بجیتته زه‌وییه‌که‌وه و تابلۆکه دابنریت. ته‌نها (٪ ۱۷)ی خاوه‌ن زه‌وییه‌کان رازیبیوون به‌م داواکاریه‌.

پاشان هه‌مان داواکارییان له کۆمه‌لێک خاوه‌ن زه‌وییی تر کرد، به‌لام به‌ شیوازیکی تر، سه‌ره‌تا پێیان وتن: هێمایه‌کی بچووک له ده‌ری زه‌وییه‌که‌تا داده‌نێن.

دواتر چوونه‌وه لایان و وتیان کاره‌که‌مان گۆراوه و ده‌مانه‌ویت تابلۆکه له ناو زه‌وییه‌که‌تا دابنێن و چه‌فاره‌ی بۆ به‌نێن. له جاری دووه‌مدا (٪ ۷۴)ی خاوه‌ن زه‌وییه‌کان رازیبیوون به‌ سه‌رجه‌م داواکارییه‌که‌.

لِکۆلینەوێه له پێویستییهکانی مال

له لیکۆلینەوێهیهکی تردا، لیکۆلەرەوان په یوهندیان به کهسانیکهوه کرد و وتیان بۆ لیکۆلینەوێهیهک له پێویستییهکانی مال، دهیانهوێت سهردانیان بکهن، سهیری ژورهکان بکهن و، بزانی ئهه کهسانه چ جوهره پێویستییهکی مال بهکار دههینن.

تهنها (% 22) ی بهشداربووهکانی ئهه تاکیکردنهوێه به داواکارییهکه رازیبوون.

ههلهته ئهه ژمارهیه زۆر گهورهیه. هۆی رازیبوون به پێشنیاریک هههمیشه مانای رازیبوون له کارهکه نییه. زۆریک له خهکی به ئاسانی ناتوانن داواکارییهکانی خهکی رهتبهکهنهوه و به کاریکی زۆر سهختی دهزانی، چونکه ههست به دلرانهگرتی خهکی تر دهکهن و خۆیانی پێ دلتهنگ دهبن.

جاریکی تر په یوهندی کرا به کۆمهلیک خهکی ترهوه و، دویان لیکردن له راپرسییهکی چهندخولهکیدا بهشداربن که بهشیوهی تهلهفونی چهند پرسیاریکیان لیدهکریت.

دوای سێ رۆژ دووباره په یوهندیان پێوه کرا و، پێیان وترا دهمانهوێت سهردانتان بکهین بۆ لیکۆلینەوێهیهک له

پیداویستییه کانی ماله که تان. (% ۵۴) ی خه لکه که بهم داواکارییه
رازیبویون. ئەمەیش واتە: ژماره که دووهینده و نیو بوویه وه.

سەرەتا داوای بچوووک و دواتر فرۆشتن

خاله که به تهواوی روونه. پیش له وهی داوای کپینیان
لینکهیت، داواکارییه کی تری بچووکیان لینکه. شیوازه کانی کپینی
ئالۆز دابهش بکه بۆ قونای سادەتر، له یه کهم ههنگاودا داوا له
کپیار بکه که کاریکی سادە و بیمه ترسی ئەنجام بدات. بۆ نمونە،
ئەگەر دوکانی جلوبەرگت ههیه، داوا له کپیارهکان بکه جلهکان
تاقیبکه نه وه. وه دلنیای بکه نه وه پئویست نییه بیکریت و ده توانیت
به ئارامی جلهکان تاقیبکاته وه.

ئەگەر چه ره ساتفرۆشیت ههیه، داوا له که سه که بکه
چه ره سه کان تاقیبکاته وه و تامیان بکات.

ئەم شیوازه کاریگه ریی زۆری ههیه بۆ فرۆشتن. ئەگەر
بیمه ده فرۆشیت ره نگه بته ویت که سه که پیشتر فورمی پر بکاته وه،
یان ته نه ئیمه یله که می خۆیت بدات، تا زانیاری زیاتری بۆ بنیریت.

تەننەت ئەگەر بۇ مامەلەيەك چوويتە كۆمپانیايەكەو،
دەتوانىت داواى پەرداخىك ئاۋ بىكەيت.

ھەر ئەم داواكارىيە بچووكە دەبىتتە ھۆى ئەوھى داواكارىيە
گەرەكانى دواتر ئاسان قىبول بىكەن. ئەم بابەتە لە كىتئى
وەرگرتى وەلامى ئەرىنىدا ھاتوۋە كە (پۆبىرت چالدىنى)
نوسىوويەتى.

داواكارى بچووك له ئىنتەرنىتدا

ئىستا چۆن دەتوانىت ئىم بىرۆكەيە له ئىنتەرنىتدا بەكار بهيىت؟ ھەر بەو جۆرەي كە دەزانىت يەككە له كىلىتيرىن كارەكانى وئىسايت برىتتە لەوہى وا بكات خەلك ناويان تۆمار بكن له وئىسايتەكەدا.

رەنگە بتەويت بۆ تۆماركردنى ناويان زانىارى زۆرت بدەنى. ئەم كارە بكة بە دوو قۇناغ.

يەكەمجار فۆرمىكى بچووكى تۆماركردنت ھەيىت، كە كەمترىن زانىارى لە بەرامبەر ھەر بگريت.

بۆ نموونە دەتوانىت تەنھا ناو و ژمارەي پەيوەندى بىت. دواتر كە زانىارىيەكانى پىدايت. كەسەكە بىتتە پەريەكى تر و سوپاسى دەكەيت و پىي دەلىتت، تۆماركردنەكە سەركەوتووبوو. وە لەو پەريەدا داواي لىتتە بۆ ھاوكارىي زياتر چەند زانىارىيەكى ترىش پرىكاتەوہ وەكو تەمەن و كار و برۋانامە.

زۆرىنەي خەلكى بە ئاسانى فۆرمى دووھمىش پردەكەنەوہ. بەلام ئەگەر ھەموو زانىارىيەكانت لە پەريەي يەكەمدا ھەر بگرتايە، ژمارەيەك لەوانە ئامادە نەدەبوون ھەموو زانىارىيەكان بدن و؛ ناويان تۆمار نەدەكرد.

زۆرىك له سايتە گەورەكانى دونيا وەك فەيسبوك ئەم
ستراتيژە بەكاردينن.

بە ھەمان جۆر بۆ فرۆشتنى بەرھەمىكى نوي، ئەوەندە
بەسە كە داواكارىيەكى بچووك له ئەندامان بكەيت.

بۆ نمونە: دەتوانيت ئيمەيلىكيان بۆ بنىريت و داوايان
لېبكەيت سەيرى قيدىويەكى خۆپايى بكەن.

دواى چەند پۆژىكى تر داواكارىيەكى گەورەترىان لېبكەيت.
بەم جۆرە ژمارەى فرۆشەكانت زياد دەكەن. حالەتى باش ئەوئە
كە چەند داواكارىيەكى بچووكت ھەبىت و داواكارىيە بنەرەتتییەكە
باس نەكەيت.

ئەم بىرۆكەيە بەتەواوى بەھىزە و ھەموو دامەزراوہ
گەورەكانى دونيا بەكارى دەھينن.

خاله گرنگه کانی ئەم بەشە

سوود لەم (۲۱) خالەیی بازارکاری دەروونی وەربگرن

بۆ زیادکردنی فرۆش و سەرخستنی بزنسەگەتان.

۱. بژاردەیی گونجاو بدە بە کڕیارەگە.
۲. داواکارییی بچووک.
۳. خالەگانی ئازار گەمبەگە.
۴. پاساوی نرخ.
۵. سوودوەرگرتن لە ژمارەگان لە بازارکاریدا.
۶. سوودوەرگرتن لە چیرۆک.
۷. هەلبژاردنی زیرەگەنەیی وینەگان.
۸. ناوانی شیاوی کالاکان.
۹. سوودوەرگرتن لە سیفەتە شیاوگان.
۱۰. چەند تێبینییەگ لەسەر فرۆشی رووبەروو.
۱۱. زیادکردنی بژاردەیی ناماقوول.
۱۲. ریکخستنی زنجیرەیی نمایشکردنی کالاکان.
۱۳. وەلامدانەوی چاکە.
۱۴. گەمکردنەوی پەشیمانیی دواي کڕین.
۱۵. گۆڕینی نارهزایی بە داها.

۱۶. کاریگری کۆکراوه له پازیبوون و نارپازیبوونی
کریاردا.
۱۷. بازارکاری دهروونی له دروستکردنی بهرهمدا.
۱۸. ئاسانکردنی یهکه م کریین.
۱۹. سوودی خیرا و کاتی.
۲۰. سوودهرگرتن له دهستهواژهی کاریگری.
۲۱. کهمبوون.

به ره‌مه‌کانی گه‌شتیار غه‌ریب

له‌ پرۆژه‌ی کارسازی شادمان (کتیب)

شی‌واز	ناوی کتیب	ژ
وه‌رگێران له‌ ئینگلیزییه‌وه	شادمانی له‌ ناوجه‌رگه‌ی سه‌ختییه‌کاندا	۱
وه‌رگێران له‌ ئینگلیزییه‌وه	دوای دلت بکه‌وه	۲
ئاماده‌کردن	رێی سامانداربوون	۳
ئاماده‌کردن	کاتت زیاد بکه‌	۴
ئاماده‌کردن	ده‌رمانی کاردواخستن	۵
ئاماده‌کردن	ده‌ستکه‌وتت زیاد بکه‌	۶
وه‌رگێران له‌ فارسییه‌وه	بازارکاری ده‌روونی	۷
نووسین	وه‌ک دکتوره‌کان بفرۆشه‌	۸
نووسین	کرپاره‌کانت زیاد بکه‌	۹
وه‌رگێران له‌ فارسییه‌وه	شکاندنی سنوره‌کانی فرۆش	۱۰

بۆ داواکردنی کتیبه‌کان: [لێره‌ کلێک بکه‌ن](#)